

DĖL NEPRITARIMO SVEIKATOS DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1343 26 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTUI NR. XVP-875 IR SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. I-1367 11 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTUI NR. XVP-876

Asociacija Investors' Forum, Lietuvos privačių sveikatos priežiūros įstaigų asociacija ir Lietuvos verslo konfederacija (toliau – Asociacijos), atsižvelgdamos į tai, kad 2025 m. spalio 21 d. (antradienio) Lietuvos Respublikos Seimo posėdžių darbotvarkėje yra numatytas 1-14.1. Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. [XVP-875](#) (toliau – **SDĮ projektas**) bei 1-14.2. Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. [XVP-876](#) (toliau – **SPIĮ projektas**) (toliau – **Projektai**) pateikimas, šiuo raštu prašo nepritari tiems Projektams, nes jie iš esmės pažeidžia konstitucinius teisės principus ir kelią grėsmę sveikatos paslaugų prieinamumui bei konkurencinei aplinkai dėl žemiau nurodytų argumentų.

Svarbu pabrėžti, kad SDĮ projektu siūloma iš esmės pakeisti galiojantį Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos (toliau – **LNSS**) veikimo ir finansavimo modelį, apribojant galimybę privatioms sveikatos priežiūros įstaigoms sudaryti sutartis su Valstybine ligonių kasa (toliau – **VLK**) (toliau – **Sutartys**) dėl valstybės kompensuojamų iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – **PSDF**) biudžeto lėšų sveikatos priežiūros paslaugų teikimo Lietuvos gyventojams. Projekte nustatoma, kad Sutartys su šiuo metu LNSS priklausančiomis privatiomis sveikatos priežiūros įstaigomis galėtų būti sudaromos tik išimtiniais atvejais – tai yra tik tuomet, kai LNSS valstybės ir savivaldybių viešosios ir biudžetinės įstaigos, su kuriomis Sutartys būtų sudaromos prioriteto (pirmumo) teise, nepajėgtų užtikrinti paslaugų teikimo masto.

SPIĮ projektu siūloma nustatyti, kad į stacionarines aktyviojo gydymo asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų tinklą galės būti įtrauktos tik LNSS priklausančios valstybės ir savivaldybių viešosios ir biudžetinės įstaigos, tai yra išbraukiant iš šio tinklo šiuo metu jame esančias privatas sveikatos priežiūros įstaigas.

Kitaip tariant, Projektų tikslas – eliminuoti („išstiklinti“) iš LNSS tinklo šiuo metu jame veikiančias privatas sveikatos priežiūros įstaigas, nutraukiant su jomis Sutartis ar ženkiai apribojant jų apimtį. Tokiu būdu **panaikinant** galimybę pacientams, mokantiems sveikatos draudimo įmokas, gauti valstybės kompensuojamas sveikatos priežiūros paslaugas privaciose gydymo įstaigose. Jei būtų priimti teikiami Projektai, būtų **sunaikinta per tris dešimtmečius nuo Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo sukurta mišri (viešoji ir privati) sveikatos apsaugos sistema** ir būtų grįžtama atgal prie valstybinės medicinos sistemos modelio.

1. Prieštaravimas teisinės valstybės ir teisėkūros principams

Projektai keičia **ką tik (nuo 2025-07-01) įsigaliojusį** SDĮ reguliavimą po kelių mėnesių, todėl paneigia **teisinio tikrumo, stabilumo, aiškumo ir sistemiškumo** reikalavimus (Konstitucinio Teismo doktrina; Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 str.). Ką tik įsigaliojusių normų keitimas diskredituoja teisėkūros procesą ir kuria **neprognozuojamą** aplinką gyvybiškai svarbioje viešųjų paslaugų srityje.

2. Teisėtų lūkesčių ir proporcingumo pažeidimas

Sveikatos priežiūros įstaigos ir pacientai pagrįstai planavo veiklą pagal naują SDĮ tvarką. Siūlomas **viešųjų įstaigų pirmumas** ir privačių įstaigų sutarčių su VLK leidimas **tik „išimtiniais atvejais“** iš esmės keičia galiojančią sistemą, **be poveikio vertinimo ir socialinio dialogo**, todėl **neproporcingai** riboja įstaigų ūkinę veiklą ir pacientų teisėtus lūkesčius dėl paslaugų tęstinumo.

3. Prieštaravimas Konstitucijai, mišrios sistemos ir konkurencijos principams

Konstitucinio Teismo suformuota doktrina įpareigoja valstybę **ne diskriminuoti pagal nuosavybės formą**, o remti visuomenei naudingą privačią iniciatyvą, užtikrinti sąžiningą konkurenciją ir paciento teisę rinktis. Tuo tarpu teikiami Projektai eliminuoja privačias įstaigas, **griauna mišrios (viešosios ir privačios) sistemos modelį**, blogina **prieinamumą** (eilės diagnostikai, dienos chirurgijai, reabilitacijai), mažina **PSDF lėšų naudojimo efektyvumą**, nes prioritetas teikiamas ne **kokybei ir efektyvumui**, o **nuosavybės formai**.

Vadovaujantis tuo, kas išdėstyta, **Projektai akivaizdžiai pažeidžia konstitucinius lygiateisiškumo, ūkinės veiklos laisvės, sąžiningos konkurencijos bei nediskriminavimo pagal nuosavybės formą principus, prieštarauja Sveikatos sistemos įstatyme įtvirtintai nacionalinės sveikatos politikos kryptiai, riboja pacientų teisę pasirinkti paslaugų teikėją ir trukdo racionaliam bei efektyviam PSDF biudžeto lėšų panaudojimui**.

Teikiami Projektai– tai **sisteminis grįžimas atgal**, paneigiantis tiek teisinės valstybės principus, tiek Lietuvos gyventojų, tiek sveikatos priežiūros įstaigų ir investuotojų teises, pareigas ir teisėtus lūkesčius.

Taip pat atkreipiame dėmesį į tai, kad rengiant šiuos Projektus **nebuvo** konsultuojamasi su socialiniais partneriais (pacientų, medikų organizacijomis), nevyko jokie socialinio dialogo, kas iš esmės prieštarauja efektyvios teisėkūros taisyklėms ir principams.

Mūsų žiniomis praktiškai visi socialiniai partneriai (pacientų, medikų asociacijos) **nepritaria** šiems Projektams, tačiau jų nuomonė ignoruojama.

Todėl gerbiamų Seimo narių **prašome nepritarti Projektams pateikimo stadijoje ir juos atmesti**, kaip pažeidžiančius konstitucinius ir teisėkūros principus, realaus dialogo su pacientų, medikų ir paslaugų teikėjų organizacijomis nebuvimą, bei paneigiančius nuo Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo veikiančią mišrią sveikatos apsaugos sistemą.

Asociacijos „Investors‘ Forum“ vykdomasis direktorius Vytautas Šilinskas

Lietuvos privačių sveikatos priežiūros įstaigų asociacijos prezidentas dr. Laimutis Paškevičius

Lietuvos verslo konfederacijos generalinė direktorė Ineta Rizgelė